

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra obchodu, cestovního ruchu a jazyků

Autoreferát disertační práce

Nové platformy sdílené ekonomiky ve vybraných službách cestovního ruchu

Vypracovala: Ing. Michaela Kocourková, EJLog

Vedoucí práce: prof. JUDr. Ludmila Novacká, Ph.D.

České Budějovice 2024

Bibliografické údaje

Autor:	Ing. Michaela Kocourková, EJLog
Název práce:	Nové platformy sdílené ekonomiky ve vybraných službách cestovního ruchu
Studijní program:	Řízení a ekonomika podniku
Vedoucí práce:	prof. JUDr. Ludmila Novacká, Ph.D.
Rok:	2024
Klíčová slova:	Airbnb, místní poplatky z pobytu, sdílená ekonomika, sdílené ubytování.
Kyewords:	Airbnb, local stay fees, sharing accommodation, sharing economy.

Obsah

1	Úvod.....	4
2	Cíl práce	5
2.1	Hypotézy a výzkumné otázky	5
3	Metodika a její konkrétní aplikace	7
3.1	Analýza hlavních komponent (PCA)	7
3.2	Faktorová analýza (FA).....	8
3.3	Shluková analýza (CA)	8
3.4	Metodika výzkumu VO2.....	8
3.5	Metodika výzkumu VO3, H1 a H3	9
3.6	Metodika výzkumu H2, H4, VO1 a VO4.....	9
3.6.1	Odůvodnění výběru zemí	10
3.7	SWOT analýza	13
3.8	Metodika výzkumu VO5	14
3.8.1	Kritérium výběru ubytování	14
4	Návrhová opatření	15
4.1	Doporučení pro města	15
4.2	Doporučení pro Ministerstvo pro místní rozvoj.....	16
4.3	Doporučení pro poskytovatele	16
5	Závěr.....	17
5.1	Shrnutí výsledků.....	17
5.2	Přínosy disertační práce	23
5.3	Limity výzkumu a návrhy pro budoucí výzkum	24
6	Seznam literatury.....	25

1 Úvod

Sdílená ekonomika je koncept, který existuje již velmi dlouho. Základními předpoklady jsou existence statku určeného ke sdílení, ochota tento statek za určitých podmínek sdílet a ochota lidí takovou nabídku přijmout. Rozvoj internetových komunikačních technologií, masivní pokroky v elektrotechnice, minimalizace zařízení a změna životního stylu lidí po celém světě jsou hlavními faktory obrovského růstu tohoto odvětví. Technologický pokrok výrazně změnil způsob, jakým společnosti poskytují své zboží a služby, a sdílená ekonomika je v čele tohoto vývoje. Jednotlivci mohou vydělávat peníze poskytováním služeb nebo sdílením aktiv prostřednictvím peer-to-peer platform.

V oblasti cestovního ruchu a ubytovacích služeb zaznamenáváme výrazný nárůst v počtu přenocování hostů, kteří využívají platformy sdílené ekonomiky. Disertační práce přináší důležité poznatky o dynamice Airbnb v kontextu České republiky a jejich dopadech na krajská města. Předkládaná práce se zaměřuje na analýzu platformy Airbnb, analýzu situace v České republice a ve vybraných státech a analýzu úniků na místních poplatcích z pobytu.

V kontextu stále rostoucího významu platform sdílené ekonomiky, jako je Airbnb, je důležité porozumět jejich roli v ekonomice a jejich dopadu na zvolené destinace. Tento výzkum zaplňuje významnou mezeru v existující literatuře tím, že se řadí mezi první studie, které se zaměřují na konkrétní problémy spojené s Airbnb v České republice.

Dopad Airbnb na města v České republice je neustále se rozvíjejícím a dynamickým tématem. Zatímco platforma nabízí příležitosti pro ekonomický růst a zlepšení zážitků turistů, přináší výzvy související s regulací, udržitelností a ochranou kulturní autenticity.

Platformy sdílené ekonomiky přinášejí určité ekonomické výhody, jako je snížení transakčních nákladů, lepší redistribuce zdrojů, zvýšení informační a cenové efektivity. Nicméně, sdílená ekonomika vyvolává obavy a kritiku jak ze strany podnikatelského sektoru, tak veřejné správy. V oblasti ubytovacích služeb je Airbnb často kritizováno v souvislosti s problematikou zdanění a výběru příslušných poplatků. Tento typ ekonomiky může vést k nepoctivému vykazování zdanitelných příjmů, čímž vzniká tzv. stínová ekonomika. Významným problémem kromě neplacení daní je také v případě Airbnb neplacení místních poplatků z pobytu směrem do rozpočtu města.

2 Cíl práce

Hlavním cílem disertační práce je zhodnocení ekonomických impaktů Airbnb na obce a města v České republice. První parciální cíl představuje identifikaci současného stavu ubytování přes Airbnb v České republice a klade důraz na problematiku ekonomických úniků ve formě neplacení místních poplatků z pobytu a možnosti příjmů do rozpočtu města. Druhým parciálním cílem je komparace vybraných ukazatelů činnosti Airbnb ve zvolených zemích. Tento parciální cíl zahrnuje analýza ubytovacích služeb Airbnb ve sdílené ekonomice ve vybraných zemích mezinárodního trhu.

2.1 Hypotézy a výzkumné otázky

K dosažení hlavního cíle disertační práce budou realizovány jednotlivé parciální cíle, které jsou propojeny s výzkumnými otázkami a hypotézami formulovanými na základě analýzy uvedené v kapitole 2 této disertační práce.

Parciální cíle:

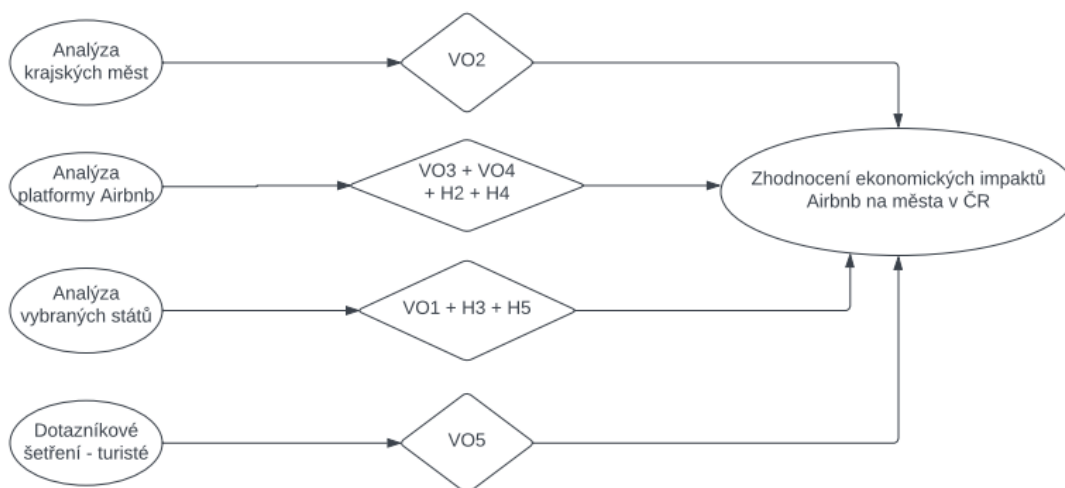
- PC1: Identifikace současného stavu ubytování přes Airbnb v České republice s důrazem na problematiku ekonomických úniků ve formě neplacení místních poplatků z pobytu a možnosti příjmů do rozpočtu města.
 - Výzkumná otázka č. 2 (VO2): Jak se jednotlivé krajské úřady České republiky zabývají regulací ubytovacích služeb přes platformu Airbnb?
 - Výzkumná otázka č. 3 (VO3): Jaký je podíl Airbnb na celkové ubytovací kapacitě v krajských městech České republiky?
 - Hypotéza č. 1 (H1): Existuje korelace (rozmezí 0,3 – 1) mezi počtem ubytovacích jednotek na platformě Airbnb a počtem obyvatel v České republice.
 - Hypotéza č. 3 (H3): Existuje korelace (rozmezí 0,3 – 1) mezi počtem ubytovacích jednotek na platformě Airbnb a průměrnou cenou za ubytovací jednotky v České republice.
 - Výzkumná otázka č. 5 (VO5): Co je klíčovým kritériem při výběru ubytování pro české turisty?

- PC2: Komparace vybraných ukazatelů činnosti Airbnb ve zvolených zemích.
 - Hypotéza č. 2 (H2): Existuje korelace (rozmezí 0,3 – 1) mezi počtem ubytovacích jednotek na platformě Airbnb a počtem obyvatel ve zkoumaných zemích. Předpokládáme, že státy s větším počtem obyvatel budou mít tendenci mít vyšší počet ubytovacích jednotek, a to kvůli potřebě zajištění ubytování pro domácí a zahraniční poptávku v turistických destinacích.
 - Hypotéza č. 4 (H4): Existuje korelace (rozmezí 0,3 – 1) mezi počtem ubytovacích jednotek na platformě Airbnb a průměrnou cenou za ubytovací jednotky ve zkoumaných zemích. Předpokládáme, že čím větší počet ubytovacích jednotek, tím vyšší průměrná cena.
 - Výzkumná otázka č. 1 (VO1): Jaký je podíl Airbnb na stínové ekonomice?
 - Výzkumná otázka č. 4 (VO4): Jaký je ubytovací potenciál Airbnb ve zkoumaných zemích?

3 Metodika a její konkrétní aplikace

V této části budou popsány metody využití v kapitole 5. Na základě literární rešerše byly stanoveny 5 výzkumných otázek a 4 hypotézy. Pro lepší přehlednost byl vytvořen výzkumný model, viz obrázek č. 1. Vzhledem k povaze dostupných informací a dat byly k posouzení parciálních cílů využity různé metodické přístupy. Pro dosažení výsledků disertační práce byla použita triangulace metod, tedy kombinace několika metod, aby se získal komplexnější pohled na zkoumanou problematiku. Na úvod byla provedena přehledová studie, která sloužila k lepšímu pochopení a zhodnocení zkoumané oblasti a k identifikaci mezer v dané problematice.

Obrázek 1: Výzkumný model a jeho algoritmus



Zdroj: vlastní zpracování (2024)

3.1 Analýza hlavních komponent (PCA)

Analýza hlavních komponent (PCA) je jedna ze základních metod extrakce proměnných. Je hojně využívána jako nástroj k redukci proměnných. Postup PCA využitý v předkládané disertační práci se dá shrnout do následujících kroků:

1. transformace dat – standardizace dat,
2. ověření variability,
3. vytvoření maticového grafu pro ověření korelací mezi proměnnými,
4. volba počtu významných hlavních komponent podle různých kritérií,
5. nalezení bodu zlomu – Sutinový graf,

6. analýza výsledků,
7. projekce proměnných do faktorové roviny,
8. závěrečné vyhodnocení.

3.2 Faktorová analýza (FA)

Faktorová analýza patří spolu s metodou hlavních komponent (PCA) mezi metody redukce počtu původních proměnných. Při faktorové analýze, na rozdíl od komponentní analýzy, je potřeba vysvětlit závislost proměnných. Definování faktorů zestručňující popis původních dat vede k rotaci/otáčení faktorů. Jedná se o transformaci faktorů do nové a snadnější podoby. Metoda otáčení faktorů (vedoucí k definování rozdílných faktorů), která byla využita v předkládané práci je metoda varimax, která minimalizuje počet znaků vykazující vysokou zátěž faktoru. Postup vyhotovení analýzy:

1. počet faktorů k extrakci – na základě Sutinova grafu,
2. zátěže,
3. stanovení jednoduché struktury zátěží,
4. grafické znázornění faktorových zátěží,
5. závěrečné vyhodnocení.

3.3 Shluková analýza (CA)

Shluková analýza je technika pro seskupování dat a hledání struktur v těchto datech. Nejběžnější aplikací metod shlukování je rozdělení datové sady do shluků, kde jsou podobná data přiřazena stejnému shluku, zatímco nepodobná data by měla patřit do různých shluků.

3.4 Metodika výzkumu VO2

Pro vyhodnocení výzkumné otázky č. 2 (VO2) byla využita Analýza Airbnb v krajských městech prostřednictvím dotazníkového šetření. Dotazníkové šetření bylo zaměřeno na všechny krajské úřady České republiky. Šetření se zaměřuje na otázky týkající se Airbnb a klíčových dopadů Airbnb na město a místní obyvatelstvo. Dotazníkové šetření obsahuje uzavřené i otevřené otázky. K shromažďování dat byla použita metoda CAWI (Computer Assisted Web Interviewing). Jedná se o online metodu shromažďování dat prostřednictvím dotazníků. Dotazníky byly distribuovány pomocí webových odkazů zaslaných zodpovědné osobě krajského úřadu (oddělení/odbor

cestovního ruchu). Data byla shromážděna od října 2022 do května 2023. Bylo obdrženo 13 odpovědí, z toho 2 krajské úřady odpověděly, že se otázkami Airbnb vůbec nezabývají, a proto se nebudou dotazníkového šetření účastnit.

3.5 Metodika výzkumu VO3, H1 a H3

Pro vyhodnocení výzkumné otázky č. 3 (VO3), hypotézy č. 1 (H1) a hypotézy č. 3 (H3) byla využita analýza platformy Airbnb. Užitečná data byla shromážděna z platformy Airbnb, kde byla analyzována ubytovací kapacita v jednotlivých regionálních městech České republiky (celkem 13 měst). Dále byla analyzována průměrná cena ubytování prostřednictvím Airbnb. Shromažďování dat na platformě Airbnb proběhlo v průběhu září 2023. Pro shromažďování dat byly využity tyto filtry: týdenní pobyt, ubytování pro dvě osoby. Pro hledání volné ubytovací kapacity byly vybrány Velikonoce 2024. Byla analyzována kapacita dvoulůžkového ubytování v jednotlivých regionálních městech České republiky. Shromažďování dat bylo zaměřeno na hlavní město kraje, kde byla věnována pozornost především počtu ubytování platformy Airbnb, počtu ubytování dle oficiálních hranic města a průměrné ceně pro dvě osoby za jednu noc. Cílem této analýzy bylo najít potenciál, který lze promítnout do reálné obsazenosti příslušného regionálního města. Je však třeba zmínit, že obsazenost a nabídka ubytovacích zařízení není konstantní a při vytváření modelů (např. cenotvorba) není možné předpokládat, že je neměnná a stálá. V opačném případě může dojít k nesprávným výpočtům (Gallagher a Corgel, 2018). Výše zmíněná data byla použita pro analýzu podílu Airbnb ubytování na celkové ubytovací kapacitě v České republice – zodpovězení výzkumné otázky č. 3 (VO3). Dále byla data importována do statistického softwaru STATISTICA, kde proběhla korelace, která měla potvrdit nebo vyvrátit hypotézu č. 1 (H1) a hypotézu č. 3 (H3).

3.6 Metodika výzkumu H2, H4, VO1 a VO4

Pro vyhodnocení hypotézy č. 2 (H2) a č. 4 (H4), výzkumné otázky č. 1 (VO1) a č. 4 (VO4) byla využita Analýza Airbnb ve vybraných státech. Výběr vzorku zemí proběhl na základě analýzy přímého ekonomického dopadu Airbnb v jednotlivých zemích. Došlo k vytvoření přehledu počtu obyvatel ve zkoumaných regionech. Dále proběhla analýza počtu ubytovacích jednotek Airbnb v každém regionálním městě všech 8 zemí (data z platformy Airbnb). Celkově se jednalo o 95 regionálních měst v 8 státech. Byl zjišťován počet ubytovacích jednotek Airbnb v každém z 95 městech. Proběhl náhodný výběr 30

nabídek v každém městě a na základě tohoto náhodného výběru byla stanovena průměrná cena ubytování za noc v jednotlivých městech. V případě, že v daném městě nebylo dostatek ubytovacích jednotek, byla pro výpočet ceny využita pouze dostupná data. Termín sběru dat bylo září 2023. Pro shromažďování dat byly využity tyto filtry: týdenní pobyt, ubytování pro dvě osoby. Pro hledání volné ubytovací kapacity byly vybrány Velikonoce 2024.

Po vytvoření datového souboru se přistoupilo k provedení korelací, shlukové analýzy, propočtu podílu Airbnb na stínové ekonomice a ubytovací potenciál Airbnb. Pro vyhodnocení dat byl použit statistický software STATISTICA, kam byla jednotlivá data ze všech zemí importována.

Pro shlukovou analýzu bylo zvoleno jednoduché spojení, euklid. vzdálenosti a vytvoření jednotlivých shluků. Celkem byly země rozděleny do 3 shluků na základě počtu obyvatel v jednotlivých regionálních městech, průměrné ceně získané z propočtů z platformy Airbnb a počtu ubytovacích jednotek (nabídka).

Propočet podílu Airbnb na stínové ekonomice byl založen na vlastních datech získaných na platformě Airbnb a datech World Economics (2023). Podle Williamse a Horodnice (2017) zatím žádné studie nehodnotily dopady stínové ekonomiky přímo na ubytování a cestovní ruch obecně. Bohužel také chybí výzkumy zaměřené na propojení sdílené a stínové ekonomiky. Na základě toho lze říci, že prezentovaný výzkum je unikátní, protože neexistuje mnoho výzkumů, které by se zabývaly rozhraním mezi stínovou a sdílenou ekonomikou a jejich vzájemnou interakcí.

K zjištění ubytovacího potenciálu Airbnb byl proveden propočet na základě dat získaných z analýzy platformy Airbnb. Následně byla provedena interpretace jednotlivých výsledků.

3.6.1 Odůvodnění výběru zemí

Bylo vybráno 8 států s reprezentativním vzorkem 95 regionálních měst. Cílem bylo v mezinárodním měřítku analyzovat platformu Airbnb, která je globální platformou. Výběr zemí probíhal na základě analýzy dat dostupných na platformě Airbnb a z dat dostupných na Statista (2022). Země byly vybrány na základě indikátoru přímého ekonomického dopadu Airbnb založeném na součtu výtěžků hostitelů a odhadované útraty jejich hostů (vyjádřeno v USD). Dalším dodatečným indikátorem byl počet obyvatel, a to v případě USA, Mexika a Indonésie. Důvodem je příliš velké území, které

je s ostatními státy neporovnatelné. Například USA zahrnuje 50 států, z tohoto důvodu byl zvolen jeden stát, který je počtem obyvatel nejbližší České republice.

Zdroje jako Airbnb (2019) a Statista (2022) uvádějí žebříček 30 zemí na základě odhadované výše přímého ekonomického dopadu Airbnb pro rok 2018 (novější výzkum dosud nebyl publikován). Tento seznam je založen na součtu výdělků hostitelů a odhadované útraty jejich hostů (vyjádřené v USD) během jejich cesty. Z této analýzy jsou patrné velké rozdíly mezi zeměmi, které se projevují v miliardách dolarů. Výdělků poskytovatele ubytování vycházejí z interních dat platformy Airbnb. Odhadovaná výše výdajů jednotlivých hostů vychází z 12 tisíc odpovědí získaných během dobrovolného průzkumu, ve kterém byl vybrán vzorek účtů hostů Airbnb a zaslán dotazník (Airbnb, 2019; Statista, 2022). Na základě tohoto výzkumu byly vybrány tři země s nejvyšším přímým ekonomickým dopadem (USA, Francie a Španělsko) a tři země s nejnižším ekonomickým dopadem (Indonésie, Kolumbie a Česká republika). Zbylé dvě země byly vybrány na základě prostého náhodného výběru. Z pohledu Evropy kopírují výsledky významných turistických destinací, jako je Francie, Španělsko nebo Itálie. Velké rozdíly mezi USA a Francií jsou způsobeny pravděpodobně neporovnatelností USA (50 států celkem) s jednou zemí, tj. Francií.

Na základě statistických dat o jednotlivých zemích bylo vybráno z každého státu 13 regionů a z nich hlavní města regionu, s výjimkou Indonésie, kde je regionů 12. Tyto ukazatele, které je možné najít ve všech zkoumaných zemích, mají určitou vypovídající hodnotu, protože mají význam z hlediska ekonomického přínosu. Z tohoto důvodu je možné data považovat za nejdůvěryhodnější data.

Česká republika se dělí na 14 krajů, každý kraj má své krajské město. Hlavní město Praha a Středočeský kraj má totožné krajské město, tj. Prahu. Z tohoto důvodu je krajských měst 13.

Z USA byl vybrán, z důvodu rozsahu práce a porovnatelnosti s ostatními státy, jeden stát, Severní Karolína. Kritériem výběru byl počet obyvatel. V České republice (data z roku 2022) žije 10,5 mil. obyvatel, v Severní Karolině (data z roku 2022) žije 10,7 mil. obyvatel. Rozdělení Severní Karolíny do regionů je velmi obtížné. Oficiální web státu Severní Karolína to potvrzuje. Uvádí však možnost rozdělení do osmi regionů. Pro lepší porovnatelnost bude pro výzkum využito 14 měst (porovnatelnost s ČR) s největším počtem obyvatel.

V případě Mexika je velice obtížné, vzhledem k rozsahu práce a porovnatelnosti s ostatními státy, zkoumat všech 31 států (plus Mexico City). Z tohoto důvodu byl vybrán jeden stát s ohledem na počet obyvatel nejbližší České republice. Mexico City má 9,2 mil. obyvatel (data z roku 2020). Vzhledem k tomu, že se jedná o hlavní město a porovnatelnost by byla zkreslená, byl vybrán druhý stát v pořadí a to Jalisco. Stát Jalisco má 8,3 mil. obyvatel (data z roku 2020). Dle dostupných zdrojů nemá stát Jalisco členění do regionů. Z tohoto důvodu byla zvolena metoda výběru měst stejně jako u Severní Karolíny.

Indonésie se dělí do 38 provincií. Provincie jsou dále oficiálně seskupeny do sedmi geografických jednotek, z důvodu statistických účelů a účelů národního plánování, nemají ale administrativní funkce. Z důvodu rozsahu práce byla vybrána jednotka s počtem obyvatel nejbližší České republice. Jedná se o geografickou jednotku Nusa Tenggara (Lesser Sunda Islands), která má 15,4 mil. obyvatel (data z roku 2022). Tato geografická jednotka se skládá ze třech provincií: Bali, East Nusa Tenggara, a West Nusa Tenggara, z tohoto důvodu je celkový počet zkoumaných regionů 12 (byla vybrána čtyři města z každé provincie dle počtu obyvatel, tj. celkem 12). Bali se dělí na dalších osm regionů a jedno město. Pro porovnatelnost byly vybrány čtyři nejlidnatější regiony (z nich hlavní město regionu) a hlavní město Denpasar.

Kolumbie je unitární stát sestávající z 32 departementů a jednoho distriktu hlavního města. Z důvodu rozsahu práce bude vybráno 13 hlavních měst nejlidnatějších departementů – byly vyloučeny tři nejlidnatější departementy z důvodu neporovnatelnosti hlavních měst s Českou republikou. Jedná se o hlavní město Bogotu (přes 7 mil. obyvatel), Medellín (více než 2 mil. obyvatel) a Cali (více než 2 mil. obyvatel). Místo těchto třech departementů byly vybrány tři další departementy v pořadí.

Zbylé země, tj. Španělsko, Nizozemí a Francie mají podobné členění jako Česká republika. Španělsko je členěné na 17 autonomních regionů, zvaných autonomní společenství, a dvě autonomní města. Nizozemí je členěno do 12 provincií a hlavní město. Francie je členěna na 13 provincií.

Ukazatel nabídky v jednotlivých regionálních městech byl využit pro zhodnocení kapacit ubytovacích jednotek Airbnb v jednotlivých 95 regionálních městech. Ukazatel průměrné ceny byl vybrán na základě možnosti zhodnocení ekonomického dopadu ubytovacích kapacit v daném městě. Shluková analýza byla vybrána z důvodu zařazení

České republiky do mezinárodního porovnání a následně možnosti navrhnout postupy pro zainteresované strany v oblasti cestovního ruchu.

Důvodem aplikace shlukové analýzy je poskytnout komplexní a detailní pohled na distribuci ubytovacích zařízení nabízených na platformě Airbnb ve vybraných státech, s důrazem na konkurenceschopnost České republiky. Shluková analýza umožňuje identifikovat a porozumět vzorům a charakteristikám jednotlivých shluků, což napomáhá hlubšímu pochopení dynamiky trhu. Zaměření na specifika vzniklých shluků pomůže přesněji analyzovat faktory ovlivňující konkurenceschopnost. Tato analýza poskytne poskytovatelům ubytování v České republice relevantní informace pro úspěšnou adaptaci jejich strategií v souladu s místními ekonomickými podmínkami, cenovou konkurenceschopností a obecnými trendy v chování turistů na Airbnb. Shluková analýza je efektivní nástroj pro zlepšení strategického rozhodování poskytovatelů ubytování a lepší porozumění konkurenčnímu prostředí.

3.7 SWOT analýza

Z dosavadního výzkumu dostupných zdrojů je zřejmé, že zkoumání vývoje sdílené ekonomiky na základě analýzy SWOT není prozatím zcela běžné. SWOT analýza bude konstruována na základě dat z dotazníkových šetření pro turisty a úřady krajských měst České republiky. Protože se jednalo o různá dotazníková šetření bylo nutné převést data do standardizované podoby. Většina otázek byla hodnocena na škále 1-5 (1= nejméně, 5 = nejvíce). Některé otázky byly hodnoceny na souhlasím vs. nesouhlasím (1 = rozhodně souhlasím, 2 = spíše souhlasím, 3 = nevím, 4 = spíše nesouhlasím, 5 = rozhodně nesouhlasím), z tohoto důvodu musela být data převedena na opačnou logiku a až poté byla stanovena váha pro daný faktor. Jednalo se o faktor 1 a 13. Dva faktory musely být hodnoceny zcela odlišně. Odpovědi byly zaznamenávány ano vs. ne. Z tohoto důvodu byla váha faktoru vypočítána na základě procentního výpočtu (např. 83 % dotazovaných odpovědělo ne, kdy 5 = 100 %, tzn. váha faktoru vyčíslena na 4,2). Jednalo se o faktory 5 a 6. Na základě odpovědí byla stanovena váha pro jednotlivé kvadranty a stanovena strategie, kterou by se měla města řídit při managementu otázek týkajících se Airbnb.

Z výsledků SWOT analýzy byly vybrány faktory (silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby), které mají nejvyšší váhu. Následně byly faktory použity ke zpracování PCA a FA. Data byly zpracována ve statistickém softwaru Statistica.

3.8 Metodika výzkumu VO5

Pro vyhodnocení výzkumné otázky č. 5 (VO5) byla využita Analýza poptávky (názorová hladina turisté), která byla založena na dotazníkovém šetření. Dotazníkové šetření bylo zaměřeno na turisty z České republiky. Šetření se především zaměřuje na otázky týkající se Airbnb a klíčových parametrů při výběru ubytování. Dotazníkové šetření obsahuje tři uzavřené otázky, jednu otázku obsahující 10 tvrzení k hodnocení míry souhlasu s jednotlivými tvrzeními a čtyři identifikační otázky. K shromažďování dat byla použita metoda CAWI (Computer Assisted Web Interviewing); jedná se o online metodu shromažďování dat prostřednictvím dotazníků. Dotazníky byly distribuovány pomocí webových odkazů, které umožňují přístup k dotazníkům (především prostřednictvím cestovních skupin pro české turisty na Facebooku). Data byla shromážděna od října 2022 do ledna 2023. Bylo obdrženo více než 400 odpovědí. Baterií otázek jsou otázky, kde respondenti vyjadřovali míru souhlasu s určitým tvrzením. Tato baterie otázek byla následně použita do K-means shlukové analýzy. Předkládané analýzy byly zaměřeny primárně na potenciální uživatele Airbnb s možností porovnat jejich preference s hotelovým ubytováním, a to ve věku 18-45 let s přerывem až do 60 let věku. Větší poměr odpovědí představují ženy. Pohlaví není v tomto případě významným statistickým ukazatelem, proto tato skutečnost neovlivňuje výsledky výzkumu.

3.8.1 Kritérium výběru ubytování

V návaznosti na shlukovou analýzu byly analyzovány výsledky pro skupinu Příznivci Airbnb. V této části se především zaměřujeme na otázky týkající se Airbnb a klíčových parametrů při výběru ubytování (cena byla z této studie vyřazena, protože je z literatury zřejmé, že cena je nejdůležitějším parametrem při výběru ubytování). Byly použity otázky zaměřené na parametry ovlivňující volbu ubytování pro jednotlivé turisty, tj. samoobslužné ubytování, jasné a dostatečné instrukce, atraktivita ubytování, ekologicky šetrné ubytování, hodnocení/recenze ubytování a lokalita. Vybraná data byla převedena do statistického softwaru SPSS, kde byla analyzována přesnost získaných dat.

4 Návrhová opatření

Na základě vlastního výzkumu předkládaného v kapitole 5 byla navržena opatření pro města, Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky a pro komplexnější pojetí Airbnb byla navržena opatření pro poskytovatele ubytování přes Airbnb.

4.1 Doporučení pro města

Z výsledků výzkumu vyplývá, že většina měst se Airbnb jako ekonomické aktivitě nevěnují, proto je potřebné, aby města zvážila dle možností a potřeb následující opatření.

Transparentní regulace: Města by měla vytvořit transparentní a přehledný systém regulací týkajících se krátkodobého ubytování, který poskytne jasně definovaná pravidla jak pro poskytovatele Airbnb, tak pro hosty. Tímto způsobem se město může vyhnout nejasnostem a konfliktům.

Vypracování koncepce rozvoje Airbnb: Je nezbytné, aby jednotlivá města vypracovala koncepci pro rozvoj Airbnb, která by definovala jasnou strategii a cíle v oblasti regulace, ochrany spotřebitele a zvýšení příjmů do městských rozpočtů.

Zavedení kontrolních mechanismů: Města by měla aktivně zavést kontrolní mechanismy pro sledování a vybírání místních poplatků z pobytu v případě Airbnb. Jedním z možných opatření je zřízení registru ubytovacích zařízení, do kterého by se museli poskytovatelé ubytování přihlásit a poskytnout veškeré potřebné informace o svých nabízených ubytovacích jednotkách.

Podpora pro města bez koncepce: Města, která dosud nemají vypracovanou koncepci rozvoje Airbnb, by měla být podpořena v procesu tvorby takové koncepce jak metodicky, tak případně i finančně. To by mohlo zahrnovat poskytnutí odborného poradenství a technické podpory.

Sdílení osvědčených postupů: Města by měla aktivně sdílet osvědčené postupy v oblasti regulace Airbnb a koncepce rozvoje s ostatními městy, aby se vytvořila soudržná a efektivní strategie na úrovni celé České republiky

Monitorování a řízení nabídky: Města by měla aktivně monitorovat nabídku krátkodobého ubytování v dané lokalitě a vhodně upravovat své politiky a regulace v souladu s vývojem na trhu.

Implementace technologických řešení: S regulací a správou místních poplatků z pobytu souvisí využívání moderních technologií a softwarových aplikací, které mohou městům pomoci efektivněji sledovat a spravovat trh s krátkodobým ubytováním. Automatizované systémy pro registraci a monitorování provozovatelů Airbnb a elektronické platební brány pro inkaso místních poplatků z pobytu mohou snížit administrativní zátěž a zlepšit transparentnost a spravedlnost ve výběru poplatků.

Navrhovaná doporučení by měla být přizpůsobena konkrétním potřebám a podmínkám jednotlivých měst a obcí v České republice a měla by být prováděna ve spolupráci s místními zainteresovanými stranami.

4.2 Doporučení pro Ministerstvo pro místní rozvoj

Je důležité v případě výběru místních poplatků z pobytu správně nastavit systémový výběr těchto poplatků, nikoli volit přístup restrikcí a omezení, které jsou často negativně vnímané a mohou vést k většímu rozšíření stínové ekonomiky. Z tohoto důvodu se navrhovaná opatření spíše zaměřují na vytvoření efektivního a transparentního systému než na restrikce. Z výsledků dotazníkového šetření určeného pro krajská města ČR vyplývá, že se města nezabývají regulací Airbnb a neplánují koncepci rozvoje. Na základě výsledků byla navržena opatření pro Ministerstvo pro místní rozvoj. Návrhy lze shrnout do několika oblastí: vytvoření jasně definovaných pravidel, vytvoření centrálního systému pro výběr místních poplatků z pobytu, standardizace procesů napříč Českou republikou, automatizace procesů, partnerství s Airbnb, informační kampaně, školení pro obce a poskytovatele, pravidelné audity a kontrolní mechanismy, systém zpětné vazby a právní podpora.

4.3 Doporučení pro poskytovatele

Pro komplexní pojetí Airbnb je na základě výsledků dotazníkové šetření zaměřeného na poptávku možné formulovat návrhy pro poskytovatele služeb Airbnb. Doporučení pro poskytovatele se týkají: cílené marketingové strategie, diferencované nabídky, zlepšení uživatelského zážitku, flexibilní cenové politiky, personalizovaného přístupu, investice do kvality a zohlednění místních faktorů. Zmíněná opatření by měla pomoci poskytovatelům Airbnb lépe porozumět vlivu rostoucího počtu ubytovacích jednotek na platformě Airbnb a přijmout opatření k řešení případných výzev a maximalizaci výnosů.

5 Závěr

5.1 Shrnutí výsledků

Hlavním cílem byla zhodnocení ekonomických impaktů Airbnb na obce a města v České republice. Tento hlavní cíl byl zaměřen na zkoumání a následné zhodnocení ekonomických dopadů, které má provozování služeb Airbnb na místní samosprávy v České republice. Bylo analyzováno, jakým způsobem přispívají příjmy z Airbnb k místním rozpočtům a jak je možné tyto příjmy maximalizovat prostřednictvím poplatkových politik. Výsledkem bylo navržení konkrétních opatření, která mohou ukázat na možnosti příjmů do rozpočtu města.

První parciální cíl souvisí s identifikací současného stavu ubytování přes Airbnb v České republice a klade důraz na problematiku ekonomických úniků ve formě neplacení místních poplatků z pobytu a možnosti příjmů do rozpočtu města. V rámci tohoto parciálního cíle byl identifikován problém spojený s provozováním Airbnb v České republice, jedná se o regulaci výběru místních poplatků z pobytu. Druhým parciálním cílem byla komparace vybraných ukazatelů činnosti Airbnb ve zvolených zemích. Tento parciální cíl se zaměřil na porovnání ukazatelů, jako je počet nabízených ubytovacích jednotek a průměrná cena za noc ve vybraných zemích. Na základě výsledků je možné konstatovat, že disertační práce splnila hlavní i parciální cíl. V tabulce č. 1 vidíme shrnutí všech výzkumných otázek a hypotéz, včetně jejich znění a výsledků.

Tabulka 1: *Shrnutí výzkumných otázek a hypotéz*

Výzkumná otázka / hypotéza	Znění	Výsledek
Výzkumná otázka č. 1 (VO1)	<i>Jaký je podíl Airbnb na stínové ekonomice ve zkoumaných zemích?</i>	Podíl Airbnb na stínové ekonomice ve zkoumaných zemích dosahuje hodnot do 1 %.
Výzkumná otázka č. 2 (VO2)	<i>Jak se jednotlivé krajské úřady ČR zabývají regulací ubytovacích služeb přes platformu Airbnb?</i>	Pouze krajská města Zlín a Liberec vykazují snahu o řešení problematiky Airbnb
Výzkumná otázka č. 2 (VO3)	<i>Jaký je podíl Airbnb na celkové ubytovací kapacitě v krajských městech ČR?</i>	Celkový podíl lůžek na platformě Airbnb činí průměrně 3,46 %.

Výzkumná otázka č. 4 (VO4)	<i>Jaký je ubytovací potenciál Airbnb ve zkoumaných zemích?</i>	Průměrný ubytovací potenciál Airbnb ve zkoumaných zemích činí 1,4 %.
Výzkumná otázka č. 3 (VO5)	<i>Co je klíčovým kritériem při výběru ubytování pro české turisty?</i>	Hodnocení a recenze, samoobslužný check-in a eco-friendly ubytování.
Hypotéza č. 1 (H1)	<i>Existuje korelace (rozmezí 0,3 – 1) mezi počtem ubytovacích jednotek na platformě Airbnb a počtem obyvatel v České republice.</i>	Potvrzena.
Hypotéza č. 2 (H2)	<i>Existuje korelace (rozmezí 0,3 – 1) mezi počtem ubytovacích jednotek na platformě Airbnb a počtem obyvatel ve zkoumaných zemích.</i>	Potvrzena.
Hypotéza č. 3 (H3)	<i>Existuje korelace (rozmezí 0,3 – 1) mezi počtem ubytovacích jednotek na platformě Airbnb a průměrnou cenou za ubytovací jednotky v České republice.</i>	Zamítnuta.
Hypotéza č. 1 (H4)	<i>Existuje korelace (rozmezí 0,3 – 1) mezi počtem ubytovacích jednotek na platformě Airbnb a průměrnou cenou za ubytovací jednotky ve zkoumaných zemích.</i>	Potvrzena.

Zdroj: vlastní zpracování

Předkládaná práce přináší cenné poznatky o dynamice Airbnb v ČR a jejích dopadech na města. Studie se zaměřuje na Airbnb z několika perspektiv, zkoumá preference turistů, platformu Airbnb a odborná stanoviska, včetně perspektivy krajských úřadů. Práce vyplňuje významnou mezeru v existující literatuře, protože je jednou z prvních, která se zabývá touto problematikou.

Ekonomický dopad Airbnb v České republice je menší než v případě hotelů, což může být způsobeno menším podílem (přibližně 3 %) Airbnb na celkové kapacitě ubytování v České republice. To potvrzuje i výzkum Statista (2022), kde se uvádí, že Airbnb v České republice má nejmenší přímý ekonomický dopad ze sledovaných zemí na světě. Podle odborníků existuje také problém spojený s Airbnb, a to skutečnost, že poskytovatelé Airbnb nemusí platit místní poplatky za pobyt hosta, což potvrzuje i

Kljucnikov, Krajcik, a Vincurova (2018), kteří dodávají, že země potřebuje další regulaci v této oblasti. Daňové úniky ovlivňují celkové získané prostředky pro městské rozpočty, a také znevýhodňují poskytovatele ubytovacích zařízení, kteří se této povinnosti nevyhýbají. Proto by měl existovat jasně vynutitelný právní rámec, aby se zabránilo vzniku stínové ekonomiky.

Na základě výsledků můžeme zodpovědět výzkumnou otázku č. 2 (VO2): *Jak se jednotlivé krajské úřady České republiky zabývají regulací ubytovacích služeb přes platformu Airbnb?* Podle výsledků je zřejmé, že se žádné město aktivně nezabývá otázkami regulace ubytovacích služeb přes platformu Airbnb. Pouze krajská města Zlín a Liberec vykazují snahu o řešení problematiky Airbnb, kdy existuje komunikace města a poskytovatelů Airbnb přes registr poskytovatelů. V Praze existuje skupina místních obyvatel bojujících za lepší regulaci Airbnb ubytování, což by mohlo pomoci městu lépe porozumět potřebám obyvatel a zlepšit tak situaci.

Odpověď na výzkumnou otázku č. 3 (VO3): *Jaký je podíl Airbnb na celkové ubytovací kapacitě v krajských městech České republiky?* je, že celkový podíl lůžek na platformě Airbnb činí průměrně 3,46 % z celkové kapacity v regionálních městech České republiky. Nejmenší zastoupení má Airbnb 0,6 % v Hradci Králové, a naopak největší podíl se nachází v hlavním městě Praha, jde konkrétně o 19,14 % ubytovací kapacity. Podílem lůžek na platformě Airbnb ve vztahu k celkové ubytovací kapacitě v České republice se zabývala např. Šafrová (2020), která srovnávala kapacitu Airbnb a celkovou kapacitu lůžek v České republice. Výsledky ukazují na podíl Airbnb na celkové kapacitě 36 % v roce 2018, tzn. před pandemií Covid, která mohla tento poměr změnit. Tím je možné vysvětlit rozdíl cca 16 % mezi výsledky disertační práce a výsledky Šafrové (2020). Dalším důvodem rozdílu může být skutečnost, že se výzkum zabývá celou Českou republikou, kdežto disertační práce se zaměřuje pouze na 13 krajských měst.

Výsledky korelace, které byly aplikovány při dokazování hypotézy č. 1 (H1) naznačují, že existuje silná pozitivní korelace mezi počtem ubytovacích jednotek na platformě Airbnb a počtem obyvatel v České republice ($r = 0,961714$ $p < 0,05000$). Tento výsledek potvrzuje hypotézu č. 1 (H1), která předpokládala, že města s vyšším počtem obyvatel budou mít tendenci mít také vyšší počet ubytovacích jednotek na platformě Airbnb. **Hypotéza č. 1 (H1) byla potvrzena.** Interpretace pozitivní korelace naznačuje, že s rostoucím počtem obyvatel v daném regionálním městě České republiky existuje tendence k nárůstu počtu ubytovacích jednotek na platformě Airbnb. Tato korelace může

být vysvětlena zvýšeným turistickým ruchem a poptávkou po ubytování v destinacích s větším počtem obyvatel. Města s vyšším počtem obyvatel mohou mít rozmanitější nabídku ubytování, aby uspokojila různé potřeby turistů.

Výsledky korelace, které byly aplikovány při dokazování *hypotézy č. 2 (H2)* naznačují, že existuje významná pozitivní korelace mezi počtem ubytovacích jednotek na platformě Airbnb a počtem obyvatel ve zkoumaných státech ($r = 0,468872$, $p < 0,05000$). Tento výsledek potvrzuje hypotézu č. 2 (H2), která předpokládala, že státy s vyšším počtem obyvatel mají tendenci mít také vyšší počet ubytovacích jednotek na platformě Airbnb. **Hypotéza č. 2 (H2)** byla **potvrzena**. Interpretace pozitivní korelace naznačuje, že s rostoucím počtem obyvatel v daném státě (regionálním městě) existuje tendence k nárůstu počtu ubytovacích jednotek na platformě Airbnb. Tato korelace může být vysvětlena zvýšeným turistickým ruchem a poptávkou po ubytování v destinacích s větším počtem obyvatel. Státy s vyšším počtem obyvatel mohou mít rozmanitější nabídku ubytování, aby uspokojily různé potřeby turistů.

Výsledky korelační analýzy týkající se *hypotézy č. 3 (H3)* naznačují, že mezi počtem ubytovacích jednotek na platformě Airbnb a průměrnou cenou za ubytovací jednotky v České republice neexistuje významná korelace. Hodnota korelace nabývá hodnot $0,250364$ na hladině významnosti $p < 0,05000$. **Hypotéza č. 3 (H3)** je proto **zamítnuta**. V Česku, zejména mimo Prahu, může být trh méně dynamický a více nasycený. To znamená, že přidání nových ubytovacích jednotek nemusí mít výrazný dopad na průměrnou cenu. Navíc menší města a venkovské oblasti nemusí mít tak vysokou poptávku jako velké světové metropole, což vede k menším výkyvům cen.

Výsledky korelační analýzy, týkající se *hypotézy č. 4 (H4)* naznačují, že mezi počtem ubytovacích jednotek na platformě Airbnb a průměrnou cenou za ubytovací jednotky ve vybraných státech existuje významná pozitivní korelace. Tato pozitivní korelace o hodnotě $0,454299$ na hladině významnosti $p < 0,05000$ potvrzuje přijetí hypotézy č. 4 (H4), která předpokládala, že čím větší počet ubytovacích jednotek, tím vyšší průměrná cena. **Hypotéza č. 4 (H4)** byla **potvrzena**.

Výsledná pozitivní korelace naznačuje, že s nárůstem počtu ubytovacích jednotek roste i průměrná cena za tyto jednotky. Lze tak říct, že větší konkurence mezi nabídkami ubytování na platformě Airbnb může vést k cenovému růstu. Důvody pozitivní korelace mezi počtem ubytovacích jednotek a průměrnou cenou mohou být například: různorodost

nabídky, reakce na poptávku, investice do kvality, významnost destinace, ekonomická situace země, regulační podmínky nebo politická situace.

Na základě výsledků můžeme zodpovědět výzkumnou otázku č. 5 (VO5): *Co je klíčovým kritériem při výběru ubytování pro české turisty?*. Podle výsledků je pro české turisty při výběru ubytování nejdůležitější hodnocení a recenze ubytování bez ohledu na druh ubytovacího zařízení (hotel nebo Airbnb). Pokud se zaměříme na ubytování přes Airbnb, tak pro české turisty existují další tři důležité parametry výběru, jedná se o samoobslužné ubytování, atraktivitu ubytování a eco-friendly ubytování.

Na základě výsledků výzkumů je možné konstatovat, že podíl Airbnb ubytování na vybraném obyvatelstvu je 0,3 – 5,3 %. Na základě toho je možné zodpovědět otázku č. 4 (VO4): *Jaký je ubytovací potenciál Airbnb ve zkoumaných zemích?* Průměrný ubytovací potenciál Airbnb činí 1,4 %.

Z výsledků výzkumu je možné zodpovědět výzkumnou otázku č. 1 (VO1): *Jaký je podíl Airbnb na stínové ekonomice?* Podíl Airbnb na stínové ekonomice je dle propočtu do 1 %. Největší podíl je ve Francii, kde příspěvek Airbnb do stínového sektoru činí téměř 1 %. Naopak nejmenší podíl se nachází v Indonésii, tj. 0,003 %. Je možné konstatovat, že rozvinutější státy s nižší stínovou ekonomikou mají vyšší podíl ubytovací kapacity na jednoho obyvatele, zatímco státy s vyšším podílem stínové ekonomiky jsou „zaostalejší“, a podíl ubytování je nižší.

V rámci modelové situace byl proveden odhad celkového počtu přenocování v krajských městech ČR prostřednictvím platformy Airbnb s výjimkou Pardubic, kde není možné provést modelaci z důvodu nedávného zavedení místních poplatků pobytu od roku 2023. Výsledný odhad celkového počtu přenocování prostřednictvím Airbnb dosáhl 2,2 milionu přenocování za rok 2022. Dalším důležitým výsledkem modelové situace jsou odhadované úniky příjmů do rozpočtů měst, které dosahují částky 15 milionů Kč. Z těchto výsledků je zřejmý zásadní vliv regulace a zavedení kontrolních mechanismů na rozpočty jednotlivých měst. Je zásadní, aby se města touto otázkou aktivně zabývala, neboť existuje velký potenciál pro zvýšení příjmů do městských rozpočtů.

Tabulka 2: Počet přenocování v jednotlivých městech v roce 2022

Krajské město	Počet přenocování	Výše vybraných poplatku v Kč	Procentuální podíl Airbnb na celkové ubytovací kapacitě	Modelová situace počtu přenocování přes Airbnb v jednotlivých městech	Modelová situace úniků z Airbnb na místních poplatcích z pobytu (v Kč)
Praha	11 130 609	556 530 458	19,14 %	2 130 399	14 912 790
Karlovy Vary	1 078 019	53 900 961	2,25 %	2 425	169 788
České Budějovice	196 777	4 919 419	2,36 %	4 644	16 254
Hradec Králové	194 392	2 915 880	0,6 %	1 166	2 450
Brno	787 436	15 748 712	4,23 %	33 309	93 264
Liberec	307 655	5 845 453	2,12 %	6 522	17 350
Zlín	94 713	1 799 547	1,15 %	1 089	2 897
Ostrava	433 487	9 103 223	3,04 %	3 178	38 743
Plzeň	204 637	3 069 550	1,6 %	3 274	6 876
Olomouc	23 502	493 536	3,13 %	736	2 163
Ústí nad Labem	36 942	1 108 272	1,77 %	654	2 746
Jihlava	56 302	675 624	1,32 %	743	1 249
Pardubice	X	Poplatek zaveden až v roce 2023	2,28 %	X	X
Počet přenocování přes Airbnb	2 188 139				
Úniky celkem	15 266 570 Kč				

Zdroj: vlastní zpracování

Příklad výpočtu pro Prahu:

$11\,130\,609$ (počet přenocování) $\times 0,1914$ (% podíl Airbnb na celk. ubytovací kapacitě ČR) = $2\,130\,399$ přenocování přes Airbnb

$2\,130\,399 \times 50$ Kč (výše poplatku) = $106\,519\,930$ Kč

$106\,519\,930 \times 0,14$ (velikost stínové ekonomiky na HDP v ČR) = $14\,912\,790$ Kč.

Navrhovaná opatření pro města a Ministerstvo pro místní rozvoj jsou v souladu s výsledky Kopylenko et al. (2018), které ukazují, že efektivním nástrojem je strategie informovanosti veřejnosti, monitorování situace a transparentní úřady. Implementace navrhovaných opatření by měla přispět k efektivnímu a transparentnímu výběru místních poplatků z pobytu, aniž by to znamenalo negativně vnímané restriktce pro poskytovatele, které mohou vést k rozšiřování stínové ekonomiky. S tímto souhlasí i Asociace turistických apartmánů Apartur v Barceloně, která kritizuje rozhodnutí města Barcelona do roku 2028 zakázat všechny krátkodobé pronájmy z důvodu zlepšení bytové krize. Apartur varuje, že drastická opatření mohou způsobit větší chudobu a nezaměstnanost (Apartur, 2024). Podobně se k problematice staví i Kearney a Schneider (2015); Schneidera a Buehn (2018).

Tento výzkum přináší důležité poznatky, které mohou sloužit jako základ pro budoucí práce v oblasti cestovního ruchu a ekonomiky sdíleného ubytování v České republice. Krajské město nemusí být vždy městem, které vybere nejvyšší podíl poplatků z pobytu v kraji. Například České Budějovice jsou v pořadí až 4. městem s nejvyšší částkou vybranou z poplatků za pobyt. V Jihočeském kraji je první v pořadí město Lipno nad Vltavou. Další výzkum by proto mohl navázat na získané výsledky a rozšířit ho o další obce a města z hlediska návštěvnosti.

5.2 Přínosy disertační práce

Ačkoli existuje dostatečné množství odborné literatury zabývající se sdílenou ekonomikou a Airbnb, není blíže zkoumán vztah sdílené a stínové ekonomiky. Přínos disertační práce pro rozvoj teoretické disciplíny spočívá tedy v tom, že přináší shrnutí dané problematiky a představení nových výsledků, které mohou pomoci zlepšit situaci Airbnb, tak aby se snížilo množství úniků do rozpočtu města z místních poplatků z pobytu. Na základě toho lze říci, že prezentovaný výzkum je unikátní, protože neexistuje mnoho výzkumů, které by se zabývaly rozhraním mezi stínovou a sdílenou ekonomikou a jejich vzájemnou interakcí. Dalším vědecko-výzkumným přínosem disertační práce je zhodnocení současného stavu Airbnb v krajských městech České republiky a vytvoření teoretického rámce pro budoucí rozvoj zkoumané problematiky. Dalším přínosem je aplikovatelnost výsledků v praxi. Primárním praktickým přínosem jsou navržená doporučení pro zefektivnění výběru místních poplatků z pobytu a snížení úniků z neplacení těchto poplatků.

5.3 Limity výzkumu a návrhy pro budoucí výzkum

Je nutné podotknout, že předkládané výsledky mají své limity. Prvním limitem je samotná analýza platformy Airbnb, která probíhala v roce 2023, nicméně data použitá při vytváření modelové situace jsou z roku 2022 (výše poplatku, výše vybraných poplatků, kapacita hromadných ubytovacích zařízení), a to z důvodu nedostupnosti zmíněných dat na rok 2023. Proto mohou data obsahovat menší odchylky – při dalším výzkumu by se na tyto skutečnosti měl brát zřetel. Navíc je nutné mít na paměti skutečnost, že obsazenost a nabídka ubytovacích zařízení není konstantní a při vytváření modelů (např. cenotvorba) není možné předpokládat, že je neměnná a stálá. Dalším limitem je zobrazování nabídek na samotné platformě Airbnb, kdy Airbnb nerespektuje administrativní hranice jednotlivých měst. Z tohoto důvodu byla zahrnuta pouze města spadající do administrativních hranic, mohlo tak dojít k mírným odchylkám ve výpočtu.

V případě propočtu potenciálu Airbnb naráží předkládaný výzkum na limity. Jedná se o to, že v případě cen za jednotku za rok byla zvolena průměrná hodnota ze Airbnb celkově, podrobnějším výzkumem by bylo možné zjistit průměrnou hodnotu v každém státě a výpočet potenciálu tak zpřesnit. Dále existuje limit, že celý objem všech jednotek za rok považujeme, že spadá do stínové ekonomiky. V tomto případě by bylo možné provést podrobnější propočet například prostřednictvím zhodnocení legislativy ve vztahu k Airbnb. Dalším limitem je počet nabízených jednotek Airbnb. Výzkum probíhal s časovým předstihem, ale není možné vyčíslit, kolik jednotek bylo v dobu již obsazených a tím pádem se nezobrazovaly na platformě. Předložený výpočet je možné považovat za odrazový můstek pro další zkoumání situace Airbnb.

Dalším limitem předkládaného výzkumu je výpočet stínové ekonomiky. Je nutné počítat s odchylkami ve výpočtu, protože stínová ekonomika není jasně definovaná či postihnutelná. Možností výpočtů je mnoho, žádná však neumožňuje přesný výpočet, protože činnosti zahrnuté ve stínové ekonomice jsou obtížně identifikovatelné, jsou skryté. Propočet stínové ekonomiky v disertační práci je vypočten jako podíl z obrátu ubytování Airbnb na člověka a podílu stínové ekonomiky na člověka. Jedná se však pouze o odhad, pomůže však při komplexním pochopení situace Airbnb.

6 Seznam literatury

Gallagher, B., & Corgel, J. (2018). Natural Occupancy Shifts in Hotel Markets. *Cornell Hospitality Quarterly*.

Williams, C.C., & Horodnic, I.A. (2017), Regulating the sharing economy to prevent the growth of the informal sector in the hospitality industry, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 29 (9), pp. 2261-2278.

World Economics (2023). *Informal Economy Size* [online]. Dostupné z <https://www.worldeconomics.com/National-Statistics/Informal-Economy/Indonesia.aspx>

Statista (2022). *Direct economic impact of Airbnb worldwide in 2018, by country* (in billion U.S. dollars) [online]. Dostupné z <https://www.statista.com/statistics/1028017/direct-economic-impact-of-airbnb-in-selected-countries/>.

Airbnb (2019). *Airbnb Estimated Direct Economic Impact Exceeds \$100 Billion in One Year* [online]. Dostupné z <https://news.airbnb.com/airbnb-estimated-direct-economic-impact-exceeds-100-billion-in-one-year/>.

Kljucnikov, A., Krajcik, & V., Vincurova, Z. (2018). International sharing economy: the case of Airbnb in the Czech Republic. Web of Science Core Collection [online]. Dostupné z <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000436937200010>.

Šafrová, D. (2020). Sharing economy: shared accommodation. *Economic Spectrum*, 15(2).

Apartur. *Associació d'Apartaments Turístics de Barcelona*. Dostupné z <https://apartur.com/ca/>.

Kearney, A. T., & Schneider, F. (2015). *Šedá ekonomika v České republice* [online]. Dostupné z https://www.spcr.cz/files/cz/media/sp_info/seda_cr.pdf.

Schneider, F., & Buehn, A., (2018). Shadow Economy: Estimation Methods, Problems, Results and Open questions. *Open Economics* [online], 1(1), pp. 1-29. Dostupné z <https://doi.org/10.1515/openec-2017-0001>.